

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ДОКУМЕНТАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
МЕНЕДЖМЕНТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ФІЗИКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

27 квітня 2023 року

УДК: 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ (протокол №5 від 23 травня 2023 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (26-27.04.2023 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Ю.В. Фещук, О.А. Герасименко, Н.В. Дупак, Н.В. Симонович, О.І. Шурин. Рівне: РДГУ, 2023. 128 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 26-27 квітня 2023 року на кафедрі професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ спільно з працівниками Сарненського педагогічного фахового коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 18 травня 2023 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2023

ідей, де самовираження втілюється через різні галузі мистецтва та культури. Для того щоб ефективно розвивати компетентність культурного самовираження на заняттях з технології необхідно застосовувати практичні методи навчання, а саме: дослідні, графічні та практичні роботи.

Список використаних джерел:

1. Бойчук Діана. Культурна компетентність особистості. Науково-методична робота. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/107-problemy-i-perspektyvy-rozvytku-osvity-khkhi-stolittia-18-19-lystopada-2021-r/840-kulturna-kompetentnist-osobistosti>
2. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. / К.А. Дмитренко, М.В. Коновалова, О.П. Семиволос, С.В. Бекетова. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119 [1] с.
3. Зязюн І. Філософія педагогічної дії: монографія. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. 608 с.
4. Лей Сяо. Визначення поняття «компетентність культурного самовираження». Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2019. Вип. 62. С. 120-126.
5. Фіцула М.М. Педагогіка. Вид-я 3-є, стереотипне. Київ: «Академвидав», 2009. 560 с. URL: https://pidru4niki.com/1939051434986/pedagogika/praktichni_metodi_navchannya

УДК: 378.016:338.488.2

*Надія Василівна Дупак,
канд. пед. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Ринок праці потребує кваліфікованих, з високим рівнем компетентності, фахівців готельно-ресторанної справи, які відповідають новітнім тенденціям сучасного розвитку готельно-ресторанної справи. Відповідно до цього необхідно удосконалювати і формувати новий зміст підготовки фахівців та інноваційний стиль їхньої діяльності.

При значній кількості випускників вищих і середніх професійних освітніх закладів, готельно-ресторанні підприємства мають дефіцит у кваліфікованих

кадрах. За експертними даними нестача робітників середньої ланки на підприємствах галузі досягає майже 50%, вищої майже 90%. Причини подібного явища, на думку роботодавців, пов'язані з недостатньою якістю підготовки фахівців в процесі формування навичок взаємодії з клієнтом, поведінки у професійних ситуаціях. Такі навички слід розглядати як результат прояву інтегровано сформованих загальних і професійних компетенцій. [4]

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проблема ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи зумовлена необхідністю подолання суперечностей, які виникають між вимогами суспільства до професійної підготовки майбутніх фахівців і їх кваліфікацією відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня; змістом професійно-орієнтованих дисциплін і педагогічними технологіями реалізації цього змісту; орієнтацією на нові моделі навчально-виховного процесу. Тому у зв'язку з прискоренням темпів науково-технічного прогресу, підготовка фахівців повинна бути не тільки «сучасною», а «випереджальною». [5] Необхідність розв'язання зазначеної проблеми, її актуальність і доцільність зумовлені об'єктивною потребою ВНЗ у високопрофесійних викладачах, які відкриті до нового досвіду, здатні ефективно працювати в ситуації соціальних та економічних змін, є гармонійно розвиненими як в особистісній, так і в професійній сфері.

Постановка завдання. Підготовка кадрів вищої кваліфікації може бути досягнута на основі компетентнісного підходу в професійній освіті, що дозволяє випускнику навчального закладу успішно застосовувати отримані знання, вміння, навички для вирішення практичних виробничих завдань, ефективно здійснювати ділові комунікації, бути готовим до навчання впродовж усього життя в зв'язку зі змінами вимог професійної діяльності. [4]

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Компетентність випускника спеціальності «Готельно-ресторанна справа» на сучасному етапі визначається глибиною його професійних знань і умінь, широтою їх діапазону, рівнем його функціональної підготовки. Крім того, майбутній фахівець готельної і ресторанної сфери повинен бути ініціативним, інноваційним, мобільним, гнучким, мати динамізм і конструктивність, прагнути до самоосвіти впродовж усього життя, опановувати нові технології та розуміти можливості їх використання, вміти приймати самостійні рішення, адаптуватися в соціальній і майбутній професійній сфері, вирішувати проблеми та працювати в команді, бути готовим до перевантажень, стресових ситуацій і вміти швидко з них виходити. [2] Головною частиною майбутньої професійної діяльності в сфері готельної й ресторанної справи безпосередньо виступає також творча й дослідницька складова. Враховуючи вищесказане,

постає проблема формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей випускника – професійної компетентності педагога та фахівця з готельно-ресторанної справи.

У підготовці фахівців готельного сервісу з кінця 2000-х рр. позначився перекис в бік переважання вищої освіти. При цьому в готельних підприємствах реальна потреба у фахівцях з вищою освітою становить близько 20%. Роботодавці вважають за краще прийняти на роботу фахівця з вищою освітою, потім навчити певним професійним навичкам на робочому місці. Привабливими факторами випускника ВНЗ є вік і більш високий рівень розвитку загальних компетенцій. [7]

Наявність сформованих загальних компетенцій у випускників ВНЗ, як, наприклад, ефективно спілкуватися з колегами, клієнтами, організувати робочий процес і т.п., дозволяє роботодавцям формувати професійні компетенції безпосередньо на робочому місці. [3] Отже, в процесі підготовки фахівців на рівні ВНЗ необхідно зосередитися на розвитку загальних компетенцій та їх інтеграції з професійними компетенціями. Тільки в цьому випадку випускники зможуть бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Питання щодо компетенцій і кваліфікацій – це питання про цілі освіти, які виступають активним ядром норми якості освіти, її стандартів. [5]

Орієнтація на компетенції сприяє досягненню більш високих стандартів якості освіти, поліпшенню працевлаштування. Працевлаштування повинно знаходити всіляке відбиття в навчальних програмах. Це залежить від типу працевлаштування: після завершення першого або другого ступеня. Серед чималої кількості загальних (ключових) компетенцій, визначених зарубіжними і вітчизняними дослідниками, визначено найбільш значущі для успішної професійної діяльності у сфері готельного і ресторанного обслуговування: особистісні компетенції, інформаційна компетенція, комунікативна компетенція і компетенція щодо дій в стандартних і нестандартних ситуаціях. Відповідно до моделі випускника для кожної з них складено перелік ознак. Крім того, висунуто припущення про взаємозв'язок цих компетенцій і логіку їх освоєння. [7]

Формування належної практичної компетентності фахівців готельного і ресторанного обслуговування в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі може бути забезпечена, якщо:

➤ базується на кваліфікованих вимогах до професіоналізму менеджерів різних структурних ланок готельного господарства, запитів роботодавців, об'єктивних вимог клієнта;

➤ забезпечується інтеграція різних аспектів навчальних дисциплін (соціокультурного, професійно-комунікативного, психологічного, правового, економічного, соціально-педагогічного та ін.) в практичній компетентності майбутніх фахівців;

➤ здійснюється включення студентів в реальну особистісно-ділову взаємодію з клієнтами готельних комплексів, в процесі реалізації завдань різних видів практики;

➤ оцінюється і коригується на основі результатів моніторингу сформованості рівня практичної компетентності фахівців готельного і ресторанного обслуговування. [1]

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Для забезпечення якості підготовки фахівців готельно-ресторанної справи у вищому навчальному на належному рівні, необхідним є вдосконалення навчальних планів і програм із врахуванням принципу випереджувального навчання; структурування навчального процесу з використанням компетентнісного підходу; застосування сучасних технологій для якісної перебудови всієї системи підготовки фахівців; розгортання наукових досліджень відповідно до розробленої структури.

Список використаних джерел:

1. Гринькевич О.С. Моніторинг професійних знань та навиків менеджерів у сфері готельно-туристичного бізнесу [Текст]: / О.С. Гринькевич, М.М. Юнко, А.В. Мацелюх. Вісник Львівського інституту економіки і туризму: Збірник наукових статей. Львів, 2007. № 2. С. 92-96.
2. Кашинська О. Форми та методи організації самостійної роботи студентів спеціальності “Готельно-ресторанна справа” при викладанні фахових дисциплін / Олена Кашинська. Молодь і ринок : щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2016. №10 (141). С. 104-108.
3. Круль Г.Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. К. : Центр учбової літератури, 2011. 368 с.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О.О. Любіцева. [2-е вид., перероб. та доп.]. К.: “Альтерпрес”, 2003. 436 с.
5. Носова І. О., Машкова О. В., Хаєт Л. Г. Концептуальні підходи до підготовки фахівців готельно-ресторанної справи [Електронний ресурс] / І.О. Носова, О.В. Машкова, Л.Г. Хаєт. Режим доступу [http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/nosova_i_mashkova_o_hayet_1_the_concept_of_education_in_hotel_and_re staurant_business.pdf](http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/nosova_i_mashkova_o_hayet_1_the_concept_of_education_in_hotel_and_re_staurant_business.pdf)
6. Федорченко В.К. Уніфіковані технології готельних послуг: навч. посіб. / В.К. Федорченко, Л.Г. Лук'янова, Т.Т. Дорошенко, І.М. Мініч. К.: Вища школа, 2001. 237 с.
7. Черепко Н.Є. Фактори і показники якості послуг гостинності в ресторанному господарстві / Н.Є. Черепко. Вісник Львівського інституту економіки і туризму : зб. наук. ст. За ред. І.О. Бочана. Львів, 2006. № 1. С. 179-182.

ЗМІСТ

Бірук Н.П. Реалізація технології проектного навчання у процесі трудової підготовки учнів наукового ліцею.	3
Герасименко О.А., Байрак Ю.А. Теоретичні аспекти розвитку уміння виготовлення виробів декоративно-прикладного мистецтва в учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інструктажів.	6
Герасименко О.А., Грицина І.М. Базові засади розвитку творчої уяви в учнів 10-11 класів на уроках профільного навчання з використанням методів проектування.	11
Герасименко О.А., Коваль В.В. Теоретичні основи формування практичних навичок втілення проектного задуму в учнів старшої школи в процесі профільного навчання з використанням мультимедійних засобів.	17
Герасименко О.А., Савчук М.С. Характерні особливості розвитку компетентності культурного самовираження в учнів старших класів на уроках технологій з використанням практичних методів навчання.	24
Дунак Н.В. Формування практичної компетентності майбутніх фахівців з готельно-ресторанного обслуговування у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.	27
Лісова С.В. Особливості функціонування єдиного освітнього простору в епоху інтеграції і глобалізації освітніх систем.	31
Мойсеєць К.В. Організація дистанційного навчання при викладанні фахових дисциплін спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).	35
Павленко В.В. Технологічна карту уроку “Технології”: проблеми розробки.	39
Пісна Т.М. Імідж як складова індивідуального стилю діяльності сучасного викладача.	45
Саванчук О.А. Роль графічної підготовки та дизайну у становленні молодого вчителя технологій.	48
Савченко Л.О. Педагогічна діагностика оцінювання якості знань студентів у закладах освіти.	52
Савчук П.П., Петрівський Я.Б., Савчук Л.А. До питання про якість професійної підготовки фахівців у ЗВО.	48
Симонович Н.В. Методика професійного та профільного навчання майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема.	58
Симонович Н.В., Гуцалюк С.В. Теоретичні основи розвитку загально-трудова умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.	63
Симонович Н.В., Мельник М.А. Теоретичні основи формування проектно-технологічної компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	68
Симонович Н.В., Ярмолка Н.В. Теоретичні основи формування інформаційно-цифрової компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	73

Фещук Ю.В., Борейко Н.С. Теоретичні аспекти розвитку графічних вмій учнів старших класів на заняттях предмету “Технології” з використанням практичних методів.	79
Фещук Ю.В., Глемба М.Б. Теоретичні основи розвитку просторового мислення учнів старшої школи на уроках креслення з використанням графічних задач.	84
Фещук Ю.В., Зайко М.О. Теоретичні аспекти розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.	88
Фещук Ю.В., Мосійчук С.А. Теоретичні аспекти формування графічної компетентності учнів закладів професійно-технічної освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	93
Фещук Ю.В., Шоботенко Р.О. Теоретичні основи організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій.	98
Шурин О.І. До питання професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування.	101
Шурин О.І., Войтович Т.М. Актуальний стан розвитку критичного Мислення учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання.	104
Шурин О.І., Волошук В.В. Розвиток творчого потенціалу учнів старшої школи в процесі профільного навчання.	112
Шурин О.І., Жабчик В.Б. Теоретичні основи розвитку професійно-пізнавальних інтересів учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інноваційних методів навчання.	117
Шурин О.І., Жупило О.Л. Формування дизайнерських знань та умінь учнів 10-11 класів в процесі профільного навчання.	121
Відомості про авторів.	126

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(26-27 квітня 2023 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Юрій Вікторович Фещук,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Надія Василівна Дупак,
Наталія Василівна Симонович,
Олена Іванівна Шурін.*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 15.03.2023 р. Підписано до друку 24.05.2023 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 9,79.
Обл. вид. арк. 4,55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)